

Ústecký kraj

Analyticko-implementační plán

na podporu regionálně specifických aktivit v rámci

hospodářsky a sociálně ohrožených území

Ústeckého kraje

ORP Žatec

Krajský úřad Ústeckého kraje

Odbor regionálního rozvoje

11/2024

finalizováno: 29.01.2025

SRR21+
Strategie regionálního rozvoje 2021+

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

Použité zkratky	3
Seznam tabulek a obrázků	4
1 Úvod.....	5
1.1 Důvod a cíl studie	5
1.2 Vazba na Strategii rozvoje ÚK.....	5
1.3 Metodika zpracování	7
1.4 Zapojení regionálních aktérů.....	7
2 Základní informace o území.....	9
2.1 Území a krajina	9
2.2 Obyvatelstvo a sídla	10
2.3 Srovnání v kontextu kraje	11
2.4 Pozice regionu z pohledu SRR 21+	12
3 Problémová analýza.....	13
3.1 Využití dokumenty	13
3.2 Problémové oblasti	13
3.3 Přehled a prioritizace problémů	13
4 Intervence k řešení problémů	20
4.1 Projekty na místní úrovni	20
4.2 Projekty s potenciálem pro spolupráci	25
4.3 Možná podpora ze strany Ústeckého kraje	26
4.4 Velké projekty	26
4.5 Systémové změny na národní úrovni.....	27
4.6. Bílá místa v dotační podpoře	28
5 Doporučení pro AP SRR a SRÚK	29
Přílohy.....	30

Tato studie byla zpracována Odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Ústeckého kraje, a. s. v roce 2024. Studie je určena především pro potřeby Ústeckého kraje a Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Studie neprošla odbornou jazykovou korekturou.

Použité zkratky

CLLD	Community-led Local Development – Komunitně vedený místní rozvoj
ČSÚ	Český statistický úřad
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožené / ohrožená území
MAS	Místní akční skupina
MK	Ministerstvo kultury ČR
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
OP	Operační program
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje energie
RUD	Rozpočtové určení daní
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic s. p.
SO ORP/ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRR 2014–2020	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
SRR 21+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
SRÚK	Strategie rozvoje Ústeckého kraje
SVS	Severočeská vodárenská společnost, a.s.
ÚK	Ústecký kraj
ZEVO	Zařízení pro energetické využití odpadu

Seznam tabulek a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK	6
Tabulka 2: Druhy pozemků dle výměry v ha	9
Tabulka 3: Základní demografické údaje	10
Tabulka 4: Základní charakteristika obcí v SO ORP Žatec	11
Tabulka 5: Porovnání vybraných ukazatelů s průměrem kraje.....	11
Tabulka 6: Hodnoty indikátorů HSOÚ	12

Seznam obrázků

Obrázek 1: ORP v Ústeckém kraji – hospodářsky a sociálně ohrožená území	5
Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK.....	6
Obrázek 3: Schéma postupu zpracování studií HSOÚ	8
Obrázek 4: Poloha SO ORP Žatec v kontextu regionu	9
Obrázek 5: Správní obvody obcí v ORP Žatec	10

1 Úvod

1.1 Důvod a cíl studie

Problematika tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území je zakotvena ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2021+, kde jsou jednou z pěti definovaných územních oblastí. Smyslem SRR 21+ je identifikovat regiony, které vyžadují územně specifický přístup, a popsat intervence, které by zde by měly být realizovány. Hospodářsky a sociálně ohrožená území jsou definována jako regiony se soustředěnou podporou státu.

Problémem HSOÚ jsou horší životní podmínky, méně rozvojových příležitostí a omezené možnosti podílet se na rozvoji a růstu České republiky.

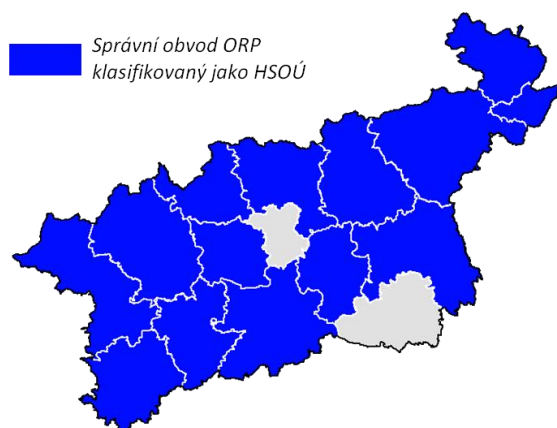
Ústecký kraj se proto rozhodl zpracovat analyticko-implemenční plány pro všechna hospodářsky a sociálně ohrožená území, resp. pro všechny SO ORP. Hlavní důvody vypracování studie jsou:

- HSOÚ jsou definována jako územní oblasti ve Strategii regionálního rozvoje ČR.
- Jsou uvažovány specifické nástroje podpory z národní úrovně pro HSOÚ.
- Územní rozsah studií (správní obvody obcí s rozšířenou působností) je účelný pro zmapování situace a potřeb území pro řízení regionálního rozvoje ze strany Ústeckého kraje.

Analyticko-implemenční plány pro HSOÚ mají následující cíle:

- Získat objektivní informace o situaci v jednotlivých HSOÚ.
- Získat informace o potřebách a vhodných projektech pro jednotlivá území.
- Zjistit potřebu systémových změn na národní úrovni, které mohou podpořit rozvoj HSOÚ.
- Aktivizovat místní aktéry, podpořit systematickou spolupráci v území.

Obrázek 1: ORP v Ústeckém kraji – hospodářsky a sociálně ohrožená území

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracování 2024

1.2 Vazba na Strategii rozvoje ÚK

Ve SRR 21+ je formulován Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích. Tento cíl se dále rozděluje na čtyři specifické oblasti, k nimž lze částečně nebo zcela přiřadit vybrané souhrnné cíle Ústeckého kraje definované ve Strategii rozvoje Ústeckého kraje.

Ve SRÚK nejsou žádné specifické cíle pro HSOÚ speciálně uvedeny. Ve SRÚK jsou vymezeny „krajem podporované regiony“ a periferní území, což vychází z použité odlišné typologie, která vznikla ještě dříve, než aktuální SRR 21+.

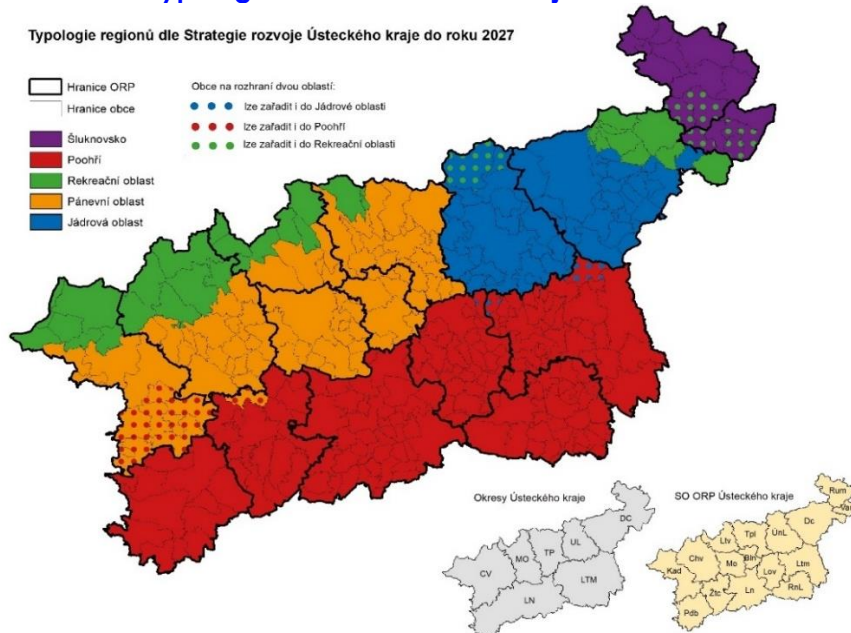
Tabulka 1: Srovnání cílů dle SRR 21+ a SRÚK

Strategický cíl 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	
Specifický cíl 5.1	Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst
Typová opatření	<i>Rozvíjet drobné podnikání a malé a střední podniky</i> <i>Posilovat lokální zaměstnání v rámci veřejných investic</i> <i>Usilovat o příchod vnějších investic</i>
SRÚK: Cíl ÚK 3	Proměnit strukturu hospodářství, zrychlit hospodářský růst a zastavit zaostávání kraje
Specifický cíl 5.2	Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole
Typová opatření	<i>Zajistit dobrou dopravní obslužnost</i>
SRÚK: Cíl ÚK 5	Zlepšit a modernizovat infrastrukturu, zvláště pak dopravní napojení
Specifický cíl 5.3	Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích
Typová opatření	<i>Řešit problémy spojené se sociálně vyloučenými lokalitami a předcházet jejich vzniku</i> <i>Rozvíjet komunitní život v obcích</i>
SRÚK: Cíl ÚK 1	Řešit problematiku sociálního vyloučení
SRÚK: Cíl ÚK 2	Sociálně stabilizovat území
Specifický cíl 5.4	Zajištění dostatečné občanské vybavenosti
Typová opatření	<i>Zajistit občanskou vybavenost</i> <i>Omezit předčasné odchody ze vzdělávání na základním a střední stupni vzdělávání a podporovat žáky, kteří ze vzdělávání předčasně odešli</i>

Zdroj: MMR ČR (2021) a KÚÚK (2018), upraveno vlastním zpracováním

Nejvíce postižené regiony v Ústeckém kraji jsou ORP Litvínov, ORP Most a ORP Bílina. Periferní regiony, které jsou hendikepovány delší dopravní vzdáleností do nejbližšího centra, jsou jihozápadní část ORP Podbořany, severozápadní část ORP Kadaň a jihozápadní část ORP Rumburk.

Obrázek 2: Typologie území Ústeckého kraje dle SRÚK

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracováno 2023

1.3 Metodika zpracování

Metodické pokyny pro zpracování této studie, včetně členění a sledování ukazatelů, byly definovány ze strany Ministerstva pro místní rozvoj a diskutovány prostřednictvím jednání sekretariátů Regionálních stálých konferencí. Postupem času a práce v jednotlivých SO ORP byly některé pasáže upraveny tak, aby lépe umožnily další práci s výstupy studií.

Studie byla zpracována ve třech krocích:

1) Analytická práce s daty / desk research

Sběr a třídění dat. Většina dat je dostupná z databáze Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Volba časové řady závisela na dostupnosti dat zvoleného indikátoru. Větší část indikátorů nebylo nutné složitě počítat, jelikož požadovaná data jsou veřejně dostupná.

2) Ověření poznatků v území a intenzivní diskuse s aktéry

Byla utvořena pracovní skupina pro ORP Žatec, ve které figurovali zástupci Ústeckého kraje, Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, několika měst a obcí v předmětném ORP, MAS, CzechInvestu a dalších organizací a sdružení. Cílem skupiny bylo identifikovat, ověřit a prodiskutovat stávající situaci v ORP, prioritizovat potřeby a problémy, navrhnout možná řešení a identifikovat bariéry, které brání rozvoji území. Diskusní setkání se odehrávala přímo v území. Byla směřována ke konkrétnímu popisu aktivit, které přispějí k podpoře a rozvoji území.

3) Závěrečné zpracování výstupů

Hlavními výstupy studie jsou:

- Problémová analýza mapující hlavní problémy, bariéry a potřeby území;
- Návrh intervencí pro zlepšení situace v ORP;
- Doporučení pro vyšší úroveň (krajskou a národní), jaké aktivity realizovat pro zlepšení podmínek rozvoje ORP.

Sekundárním přínosem závěrečné fáze bylo rovněž zjištění, že tento typ studie se jeví jako velmi vhodný pro související strategické kroky kraje v oblasti regionálního rozvoje, zejména v aktualizacích strategických a koncepčních dokumentů, mapování absorpční kapacity v území, či při navazování kontaktů a jejich pevnějším udržování.

1.4 Zapojení regionálních aktérů

Pro účely zpracování implementační části studie byla zformována neformální pracovní skupina složená z aktérů ze zájmového území. Pracovní skupina byla ustavena na základě neformální diskuse a vzájemných doporučení zapojených organizací. V případě správního obvodu ORP Žatec tvořili pracovní skupinu zástupci z řad měst a obcí, jejich svazků a dalších participujících aktérů.

Členové pracovní skupiny se setkali třikrát. Úvodní informační schůzka proběhla online, následovala dvě prezenční pracovní-diskusní setkání v území.

Úvodní setkání proběhlo online dne 6. 6. 2024 společně pro SO ORP Žatec, Bílina a Roudnice nad Labem. Následující setkání byla již samostatná pro SO ORP Žatec:

I. pracovní-diskusní setkání proběhlo dne 9. 7. 2024 v Žatci. Obsahem setkání bylo:

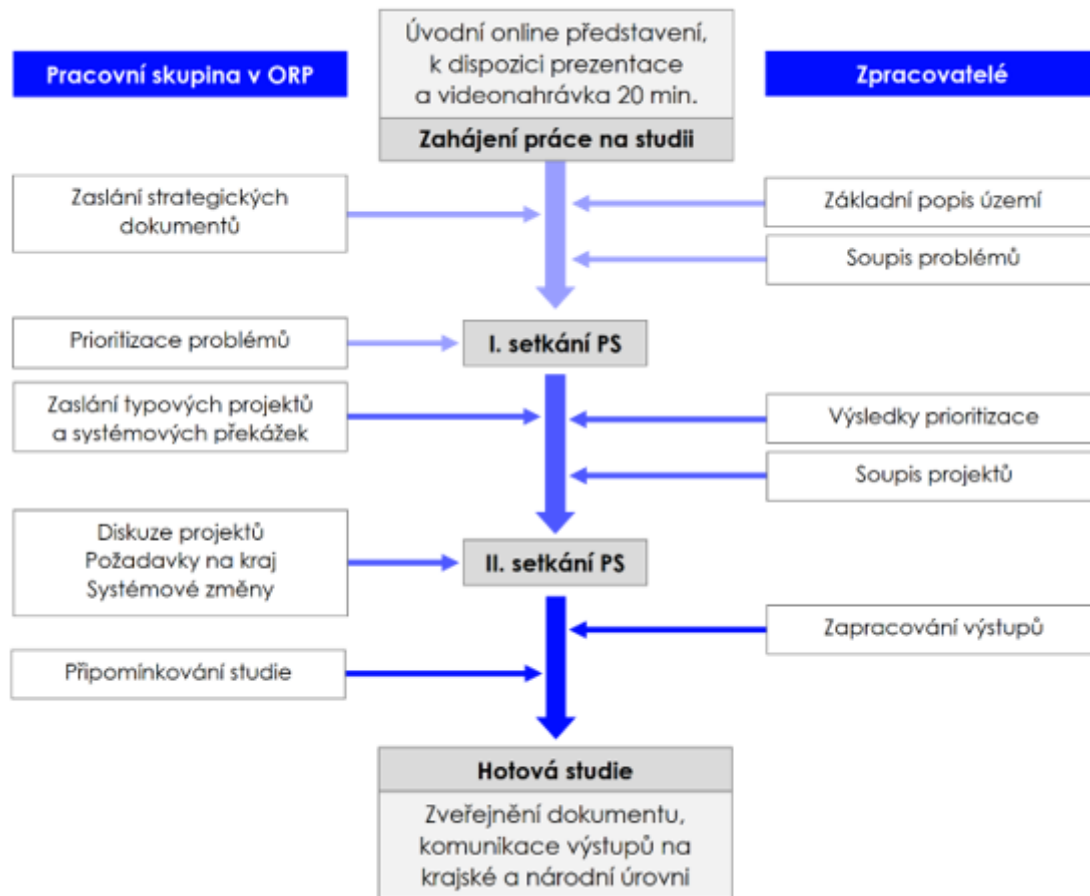
- Rekapitulace přehledu problémů, který byl zpracován na základě analýzy území a dle existujících strategických dokumentů měst a obcí.

- Prioritizace problémů jako podklad pro problémovou analýzu

II. pracovní-diskusní setkání proběhlo dne 13. 8. 2024 v Žatci. Obsahem setkání bylo:

- Prezentace výsledků problémové analýzy.
- Návrh projektů pro zlepšení situace v území.
- Identifikace bariér rozvoje území ORP.

Obrázek 3: Schéma postupu zpracování studií HSOÚ

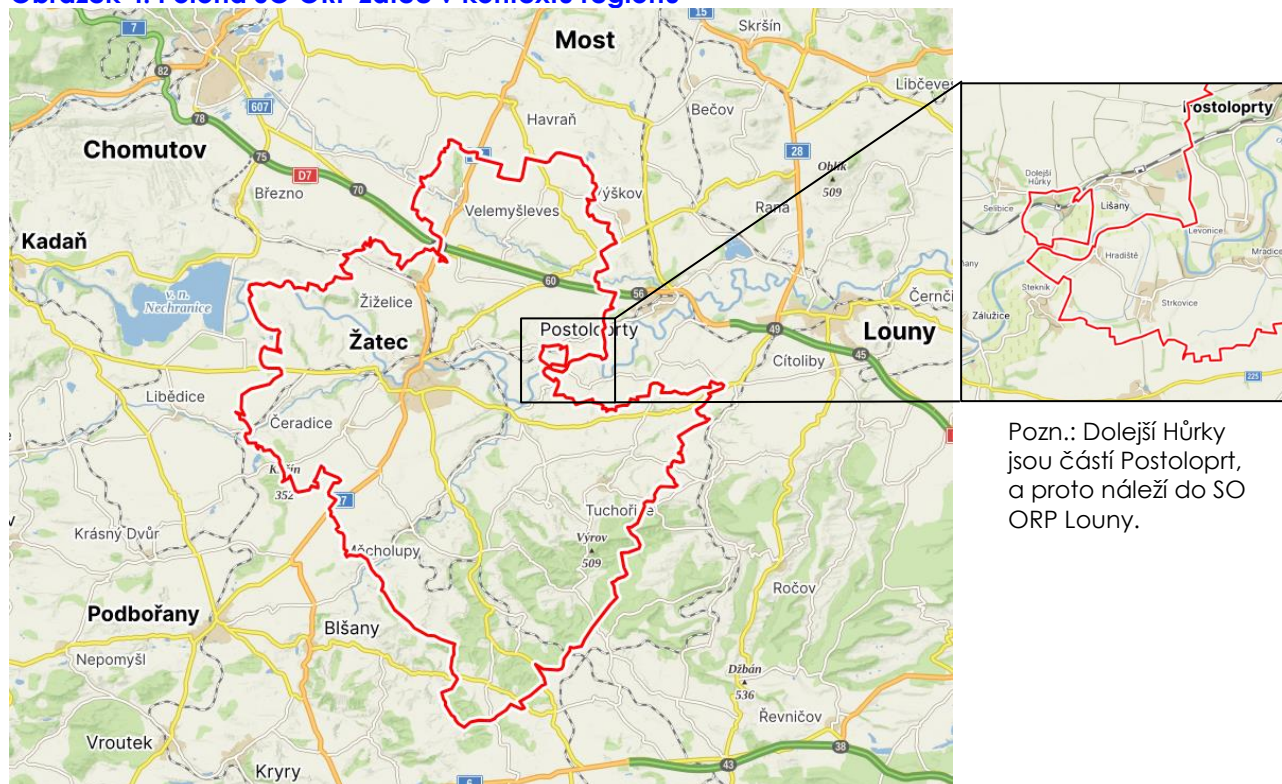

2 Základní informace o území

2.1 Území a krajina

Správní obvod obce s rozšířenou působností Žatec se nachází v jihozápadní části Ústeckého kraje. Jeho rozloha je 307 km², zaujímá tak 5,8 % rozlohy Ústeckého kraje. V Ústeckém kraji hraničí se správními obvody ORP Podbořany, Kadaň, Chomutov, Most a Louny. Zároveň sousedí se Středočeským krajem (ORP Rakovník).

Obrázek 4: Poloha SO ORP Žatec v kontextu regionu

Pozn.: Dolejší Hůrky jsou částí Postoloprty, a proto náleží do SO ORP Louny.

Zdroj: mapy.cz, zpracováno 2024

Území je převážně rovinnaté s převažující nadmořskou výškou mezi 200 a 250 m n. m. Na jihu území se zdvihá pahorkatina Džbán až do výšky 500 m n. m. Hlavními vodními toky jsou Ohře a hlubokým údolím protékající Chomutovka. Území je převážně odlesněné a zemědělsky využívané.

Tabulka 2: Druhy pozemků dle výměry v ha

Druh pozemků	2001	2006	2011	2016	2021	2023
Zemědělská půda	21 925	21 866	21 645	21 605	21 578	21 592
Lesní pozemky	4 412	4 414	4 424	4 435	4 464	4 480
Zastavěné plochy	519	513	519	517	511	517

Zdroj: ČSÚ (2024), Vlastní zpracování

Hlavní dopravní osou území je silnice I/27 spojující Most a Plzeň. Na ni navazuje síť silnic 2. třídy. Územím také prochází dálnice D7 (Praha-Chomutov).

Zásady územního rozvoje Ústeckého kraje vymezují rozvojovou oblast nadmístního významu NOB4 Žatecko, Lounsko. Z ORP Žatec do ní spadají obce Holedeč, Libočany, Lišany, Staňkovice, Zálužice, Žatec.

2.2 Obyvatelstvo a sídla

Počet obyvatel SO ORP Žatec je dlouhodobě stálý. Mírný přirozený pokles obyvatelstva je vyrovnáván kladným migračním saldem. Žatecko je jednou z oblastí Ústeckého kraje, kde neklesá počet obyvatel.

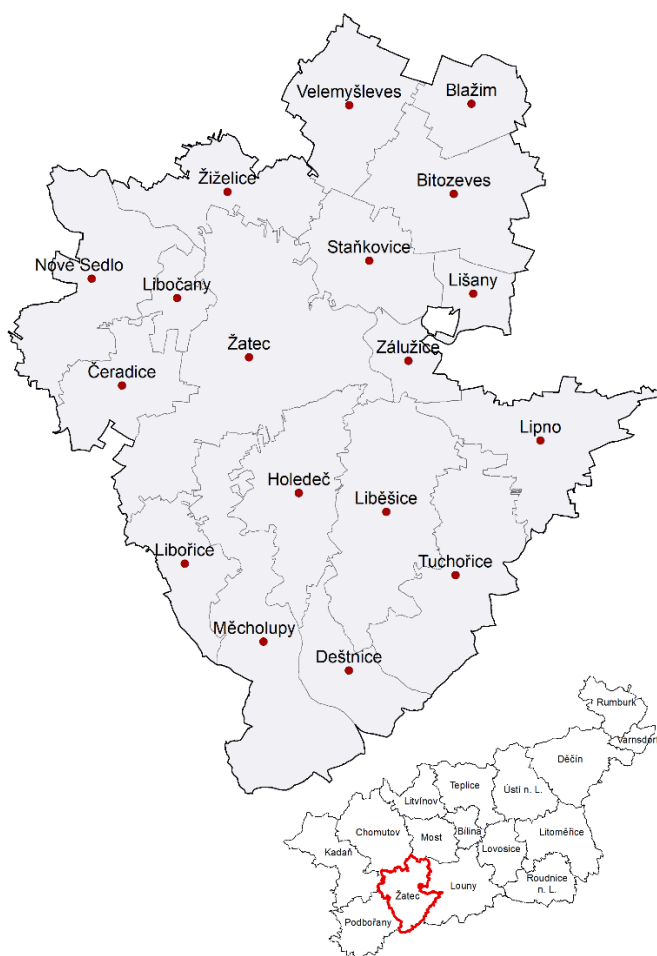
Tabulka 3: Základní demografické údaje

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyvatel	27 338	27 261	27 158	27 209	27 304
Přirozený přírůstek	-9	0	-7	-21	-19
Migrační přírůstek	161	-77	-96	72	114
Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel	27 373	27 248	27 014	27 772	27 757
Přirozený přírůstek	-38	-97	-100	-30	-111
Migrační přírůstek	107	-28	113	796	96

Zdroj: ČSÚ (2024), Vlastní zpracování

Území SO ORP Žatec tvoří 18 obcí, z nichž pouze Žatec má status města. Převažují malé obce do 1 tis. obyvatel. Většina těchto menších obcí je v mírném demografickém zisku. Žatec je přirozeným centrem území z hlediska sídlení struktury i osídlení (žijí zde 2/3 obyvatel SO ORP), což mu přináší funkci centra služeb i dopravního uzlu v tamějším měřítku.

Obrázek 5: Správní obvody obcí v ORP Žatec

Zdroj: ArcGIS ESRI, Ústecký kraj a ČÚZK, zpracování 2024

Hustota obcí je 5,9 obce na 100 km², což je mírně pod průměrem Ústeckého kraje (ten je 6,6). Na území SO ORP působí místní akční skupina MAS Vladař.

Tabulka 4: Základní charakteristika obcí v SO ORP Žatec

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyv.	Koeficient osídlení	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Změna počtu obyv. 2012/2022
Bitozeves	20,96	525	1,9 %	25,05	20 %
Blažim	9,61	289	1,0 %	30,07	8 %
Čeradice	12,65	319	1,1 %	25,22	10 %
Deštnice	10,74	227	0,8 %	21,14	19 %
Holedeč	18,56	635	2,3 %	34,21	8 %
Liběšice	25,87	787	2,8 %	30,42	5 %
Libočany	5,69	540	1,9 %	94,90	-1 %
Libořice	10,33	344	1,2 %	33,30	1 %
Lipno	18,72	573	2,1 %	30,61	14 %
Lišany	5,72	163	0,6 %	28,50	2 %
Měcholupy	29,17	991	3,6 %	33,97	-2 %
Nové Sedlo	22,05	595	2,1 %	26,98	13 %
Staňkovice	14,23	1 121	4,0 %	78,78	20 %
Tuchořice	23,18	705	2,5 %	30,41	4 %
Velemyšleves	16,42	343	1,2 %	20,89	3 %
Zálužice	6,07	98	0,4 %	16,14	21 %
Žatec	42,68	19 046	68,6 %	446,25	-1 %
Žiželice	14,76	456	1,6 %	30,89	9 %
Celkem SO ORP	307,36	27 757	100,0 %	90,31	2 %

Zdroj: ČSÚ (2024), Vlastní zpracování

2.3 Srovnání v kontextu kraje

Tabulka ukazuje porovnání vybraných ukazatelů ORP Žatec s průměrem Ústeckého kraje. Ve většině ukazatelů je situace v ORP Žatec lepší, než je průměr kraje. Podrobnější informace podává analytická příloha.

Tabulka 5: Porovnání vybraných ukazatelů s průměrem kraje

Ukazatel	ORP Žatec	Ústecký kraj
Změna počtu obyvatel 2013/2023	2,06 %	-1,57 %
Index stáří	122,5	128,5
Podíl obyvatel s VŠ vzděláním	10,94 %	8,61 %
Intenzita bytové výstavby	2,7	0,79
Index kriminality	201	172
Podíl obcí s indexem soc. vyloučení ≥ 12	22,22 %	10,45 %
Účast v obecních volbách	43,70 %	40,60 %
Podíl nezaměstnaných	6,71 %	5,7 %
Intenzita podnikatelské aktivity	186,01	108,55
Koeficient ekologické stability	0,35	1,03
Produkce směsného komunálního odpadu / os. (kg)	273	280
Podíl profilů vodních toků ve IV. a V. třídě znečištění	25 %	31 %
Podíl brownfields na rozloze	0,04 %	0,07 %

Zdroj: ČSÚ a další zdroje (2024), vlastní zpracování. Podrobněji viz Analytická příloha.

2.4 Pozice regionu z pohledu SRR 21+

Tato kapitola stručně zdůvodňuje, proč je správní obvod ORP Žatec řazen mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území. Zařazení je provedeno na základě pětice ukazatelů – viz tabulka.

Tabulka 6: Hodnoty indikátorů HSOÚ

Ukazatel	Hodnota
Intenzita bytové výstavby	2,7
Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel	-4 ‰
Index stáří	122,5
Podíl nezaměstnaných osob	6,71 ‰
Intenzita podnikatelské aktivity	186,01

Zdroj: ČSÚ, data za rok 2023

Intenzita bytové výstavby: Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 tis. obyvatel) dosáhla hodnoty 2,7, což je nižší hodnota oproti průměru ČR. Průměrná hodnota pro ČR byla 3,29 a úspěšné rostoucí regiony mají hodnoty nad 3,5 (Středočeský kraj dokonce nad 4,5).

Hrubá míra celkového přírůstku obyvatel: Dlouhodobě je počet obyvatel SO ORP Žatec setrvalý. Počet obyvatel mírně kolísá kolem hodnoty 27,5 tis. obyvatel.

Index stáří: Obyvatelstvo v SO ORP Žatec je o něco mladší, než je průměr pro Ústecký kraj (128,4) i pro ČR (127). Nicméně index stáří se stále zvyšuje.

Podíl nezaměstnaných osob: Podíl registrovaných nezaměstnaných ze všech obyvatel v práceschopném věku v regionu je 6,7 ‰, což je nad průměrem kraje i ČR.

Intenzita podnikatelské aktivity: Podnikatelská aktivita je nad průměrem kraje, ale pod průměrem ČR.

SO ORP Žatec je tradičním zemědělským regionem. Leží na rozhraní Ústeckého a Středočeského kraje. Území je převážně rovinaté a zemědělsky využívané (tradiční česká chmelařská oblast). Většina sídel jsou malé obce, přirozeným centrem území je Žatec. SO ORP má stabilní počet obyvatel. Dopravní síť zajišťuje dobré spojení s okolními okresními městy i s Prahou.

Z hlediska většiny ukazatelů je situace v SO ORP Žatec lepší, než je průměr Ústeckého kraje. Zhoršené jsou ukazatele míry nezaměstnanosti a sociálního vyloučení.

Podrobnější informace a data jsou zařazeny v příloze „Analytický profil“.

3 Problémová analýza

Problémová analýza slouží k vymezení hlavních problémů řešeného území a jejich vzájemných vztahů. Analýza vychází ze strategických dokumentů z území, následně přehled problémů projednala a prioritizovala pracovní skupina.

3.1 Využité dokumenty

Do analýzy byly zahrnuty následující dokumenty:

Strategické dokumenty měst a obcí:

- Strategický plán rozvoje města Žatec 2022-2027
- Rozvojový strategický plán obce Holedeč na období let 2016-2026
- Strategie rozvoje územního obvodu obce Liběšice na roky 2020-2025
- Strategický plán rozvoje obce Tuchořice 2024-2030
- Strategický plán obce Velemyšleves na období 2023-2027
- Strategický plán rozvoje obce Žiželice 2024-2027

Strategické dokumenty dalších aktérů:

- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vladař

Analýza měla tři kroky:

1. Shrnutí problémů do šesti hlavních problémových oblastí
2. V každé oblasti zpracování přehledu problémů
3. Prioritizace provedená formou hlasování pracovní skupiny

3.2 Problémové oblasti

Problémy a slabé stránky území lze sloučit do šesti hlavních problémových oblastí, které jsou společné pro celé území ORP, vnímají je všichni aktéři. Těmito oblastmi jsou:

- Infrastruktura, sítě a veřejné objekty
- Služby, bydlení, dopravní dostupnost
- Sociální a demografická situace, bezpečnost
- Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch
- Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor
- Veřejná správa a občané

3.3 Přehled a prioritizace problémů

Studie se snaží zachytit společné problémy v ORP a jejich kontext. Do přehledu byly zařazeny problémy, které se objevily min. ve dvou strategických dokumentech, případně byly potvrzeny během analýzy území. Společné problémy byly rozděleny do výše uvedených oblastí a doplněny o vysvětlující a upřesňující popis. V rámci pracovní skupiny proběhla diskuze nad problémy a jejich další upřesnění.

Následně pracovní skupina hodnotila závažnost jednotlivých problémů. Hodnocení probíhalo bodovým systémem: čím více bodů, tím závažnější problém. V každé tematické oblasti mohli účastníci přidělit 0-5 bodů.

Výsledky jsou prezentovány v rozdělení dle problémových oblastí. Pro každou problémovou oblast je uveden přehled problémů a dále vizualizace; v ní velikost pole odpovídá velikosti problému. Do vizualizace jsou zahrnuty problémy, které získaly min. 4 body. Vizualizace jsou vzhledem k rozsahu zařazeny zvlášť jako Příloha 2.

Infrastruktura, sítě a veřejné objekty

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Chybějící parkování	Nedostatek parkovacích ploch.	9
Cyklodoprava	Chybějící cyklostezky a sjezdné cesty i pro denní dojíždku.	8
Chybějící / nedostatečná kanalizace	V menších obcích a místních částech nedobudovaná kanalizace ČOV. Stáří / špatný technický stav kanalizace a ČOV. Nedostatečná kapacita kanalizace / ČOV.	6
Tranzitní doprava	Frekventované komunikace procházející skrze města / obce.	5
Stav místních komunikací	Špatný stav silnic nižších tříd a místních komunikací a doprovodných staveb (mosty, propustky).	5
Stav veřejných budov	Špatný stavebně-technický stav veřejných objektů vč. bytového fondu, a areálů. Zastaralost objektů, zanedbaný vzhled. Vysoké náklady na provoz, nutné vysoké investice na obnovu.	5
Energetická náročnost budov	Vysoká energetická a provozní náročnost veřejných objektů.	2
Chodníky	Místy chybějící chodníky, pohyb chodců po silnicích. Stav povrchů chodníků.	1
Nesystémová energetika	Nevyužívají se moderní nástroje pro řízení energetického hospodářství měst a obcí (pasporty, energetický management, komunitní energetika).	1
Stav památek	Zhoršený stav památek vč. drobné sakrální architektury.	1
Veřejné osvětlení	Stáří, zhoršený stav a vysoká energetická náročnost veřejného osvětlení.	1
Pitná voda	Nedostatečné zdroje pitné vody. Zastaralá vodárenská infrastruktura.	1
Chybějící plynofikace	V menších obcích a místních částech není zaveden plyn.	0

Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Horší dostupnost zdravotní péče	Chybějící praktičtí lékaři, dětské lékaři, stomatologové; především v menších obcích. Naplněné kapacity praktických lékařů. Stárnutí a odchody lékařů.	15
Nedostatek pedagogů	Chybějící učitelé, především mladší, motivovanější, s modernějšími přístupy ke vzdělávání.	7
Špatná veřejná doprava	Bariérová vozidla. Nedostatečná integrace do dopravního systému ÚK.	5
Chybí komerční služby v obcích	Nedostatečné nákupní možnosti aj., především v menších obcích.	4
Chybějící školy	Chybějící ZŠ a MŠ; nevyrovnanost kapacit a poptávky po školách (místa volné kapacity, jinde chybí).	3
Chybí volnočasová infrastruktura	Chybějící, případně nevyhovující / zastaralá infrastruktura pro sport a volný čas (sportoviště, hřiště, zázemí pro kulturní akce, pro setkávání).	3
Malá kapacita sociálních služeb	Nedostatek pobytových sociálních služeb, sociálního bydlení a bydlení pro seniory. Především v menších obcích horší dostupnost terénních služeb.	2
Nedostatek lokalit pro bydlení	Omezená nabídka parcel pro stavbu rodinných domů.	1
Bytový fond	Nedostatečná kapacita obecního bytového fondu.	1
Malá kapacita dostupného bydlení	Chybí především startovací byty pro mladé rodiny.	0
Chybí volnočasové aktivity	Nedostatečná nabídka možností pro aktivní trávení volného času (málo sportovních oddílů, kroužků pro děti, kulturních spolků a aktivit).	0

Sociální a demografická situace, bezpečnost

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Problémoví obyvatelé	Sociálně vyloučení obyvatelé, lidé s nižším sociálním a ekonomickým statusem. Obchod s chudobou. Nedaří se spolupráce s vyloučenými obyvateli.	15
Historická sociální struktura	Přetrvávají důsledky demografické změny po 2. světové válce. Zhoršený vztah k regionu. Nižší vzdělanost oproti průměru ČR.	8
Demografická změna	Stárnutí obyvatelstva. Odcházejí mladší a vzdělanější lidé. Klesá počet ekonomicky aktivních obyvatel.	7
Rizikové chování	Drobná kriminalita, vandalismus. Drogová problematika. Rostoucí kriminalita mladistvých.	6
Kapacity policie	Nedostatečné kapacity Policie ČR a obecní policie pro řešení a prevenci rizikových jevů.	3

Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Horší úroveň pracovní síly	Nezaměstnanost včetně dlouhodobé. Horší vzdělanostní struktura – nedostatek pracovníků pro inovativní firmy, ale i nedostatek technických pracovníků a řemeslníků.	13
Omezené služby pro cestovní ruch	Nedostatečné kapacity a úroveň služeb pro cestovní ruch (ubytování, stravování, další doplňkové služby).	9
Nedostatek pracovních příležitostí	Málo pracovních příležitostí v místě, nutno dojíždět za prací.	8
Nízká podnikatelská aktivita	Malý počet malých a středních firem. Neochota samostatně podnikat.	4
Malá spolupráce s podnikateli	Nedaří se zapojit místní podnikatele do spolupráce s obcí.	2
Nedostatek ploch pro podnikání	Chybí plochy pro rozšíření výroby, pro příchod větších investorů i prostory pro drobné podnikání a komerční služby.	0
Málo inovativní ekonomika	Chybí podniky s vyšší přidanou hodnotou.	0

Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Odpadové hospodářství	Velká produkce odpadu. Rezervy v systému separace odpadů (malý podíl vyříděného odpadu). Absence sběrných dvorů v menších obcích. Náklady na odpadové hospodářství všeobecně. Malé zapojení obyvatel. Nedořešený systém do budoucna.	9
Zátěž z dopravy	Silniční komunikace procházející skrz obce – exhalace, hluk.	5
Voda v krajině	Zhoršený stav vodních toků a vodních ploch. Snížená retenční schopnost krajiny.	5
Důsledky zemědělství	Dopady intenzivního zemědělství na krajinu: snížená prostupnost krajiny, důsledky používání hnojiv, utužování půdy).	5
Vlastnictví nemovitostí	Vlastníci nepečují o své nemovitosti, to vede k jejich zhoršenému stavu a ke zhoršování vzhledu obcí.	5
Vzhled obcí	Stav a čistota veřejných prostranství. Nedostatečný mobiliář.	3
Kvalita ovzduší	Zhoršování stavu ovzduší především kvůli lokálnímu vytápění pevnými palivy.	2
Památková ochrana	Vysoké nároky památkářů při rekonstrukcích památkově chráněných objektů, tlak na nákladná opatření.	2
Obecní zeleň	Stáří / stav / malý rozsah zeleně v intravilánu.	2
Černé skládky	Existence a vznik černých skládek.	1
Klimatická změna	Změna klimatu, konkrétně především sucho.	1
Brownfieldy	Existence lokalit typu brownfield.	1
Zábory volné krajiny	Neorganizované zabírání volné krajiny novou výstavbou.	0

Veřejná správa a občané

Problém	Popis / vysvětlení / upřesnění	Počet bodů
Nerovnováha v rozpočtech obcí	Vysoké náklady na investice do infrastruktury a náklady na údržbu a provoz vs. nedostatečná výše rozpočtů obcí.	9
Malá kapacita samosprávy	Nedostatek pracovníků pro nutné agendy. Obtížné získávání expertů.	8
Malá aktivita obyvatel	Nízké zapojení do aktivit obce, nezájem o rozvoj obce. Malý zájem o spolkovou činnost a komunitní život.	8
Závislost na externím financování	Závislost rozpočtů obcí na externích finančních zdrojích (dotacích). Nízké přímé příjmy obcí, nutnost tvorby dotačních projektů.	8
Dotáčnická administrativa	Komplikované nastavení dotačního systému, množství administrativních bariér.	6
Nedostatečná digitalizace	Malá digitalizace a automatizace agendy veřejné správy a samosprávy. Podprůměrné využití eGovernmentu.	3
Nízká komunikace s obyvateli	Málo aktivní komunikace s obyvateli, nenaslouchání názorům obyvatel.	0

Budoucí rizika

Pracovní skupina kromě současných problémů také diskutovala významná budoucí rizika, které ve střednědobém horizontu mohou ohrozit rozvoj ORP. Jedná se především o:

Chybějící prostředky ve veřejných rozpočtech

Snížení daňových příjmů obcí. Snížení prostředků v národních dotačních programech. Omezení evropských fondů. Ve výsledku výpadek příjmů měst a obcí. Přitom vysoké náklady na provoz obecních objektů, na údržbu a výstavbu technické infrastruktury, na péči o bytový fond, na rozvojové projekty, na služby.

Odpadové hospodářství

Plánované ukončení skládkování – nutnost hledat nová řešení nakládání s odpadem. Nárůst nákladů na třídění a další využívání odpadů.

Nárůst počtu sociálně vyloučených

Přistěhovávání sociálně vyloučených / nepřizpůsobivých obyvatel. Nárůst doprovodných negativních jevů (rizikové chování).

Pokračování negativních demografických trendů

Stárnutí populace, nárůst počtu seniorů s následnými zvyšujícími se nároky na jejich péči včetně potřeby zajištění sociálních a zdravotních služeb. Zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva, růst ohrožených skupin obyvatelstva (např. matky s dětmi, osamocení senioři). Odchod mladších a vzdělanějších lidí. Pokles počtu obyvatel.

Problémová analýza identifikovala a popsala hlavní problémy v jednotlivých oblastech. Zároveň pracovní skupina provedla prioritizaci problémů.

Hlavními zjištěnými problémy v SO ORP Žatec jsou:

Oblast **Infrastruktura, sítě a veřejné objekty**: Nedostatky v dopravní infrastruktuře – chybějící parkování, omezené možnosti pro cyklodopravu, tranzitní doprava, stav komunikací.

Oblast **Služby, bydlení, dopravní dostupnost**: Zde je jasně největším problémem špatná dostupnost zdravotní péče, především nedostatek praktických lékařů.

Oblast **Sociální a demografická situace, bezpečnost**: Zde je jako hlavní problém vnímán počet obyvatel v sociálním vyloučení a s tím související rizikové jevy.

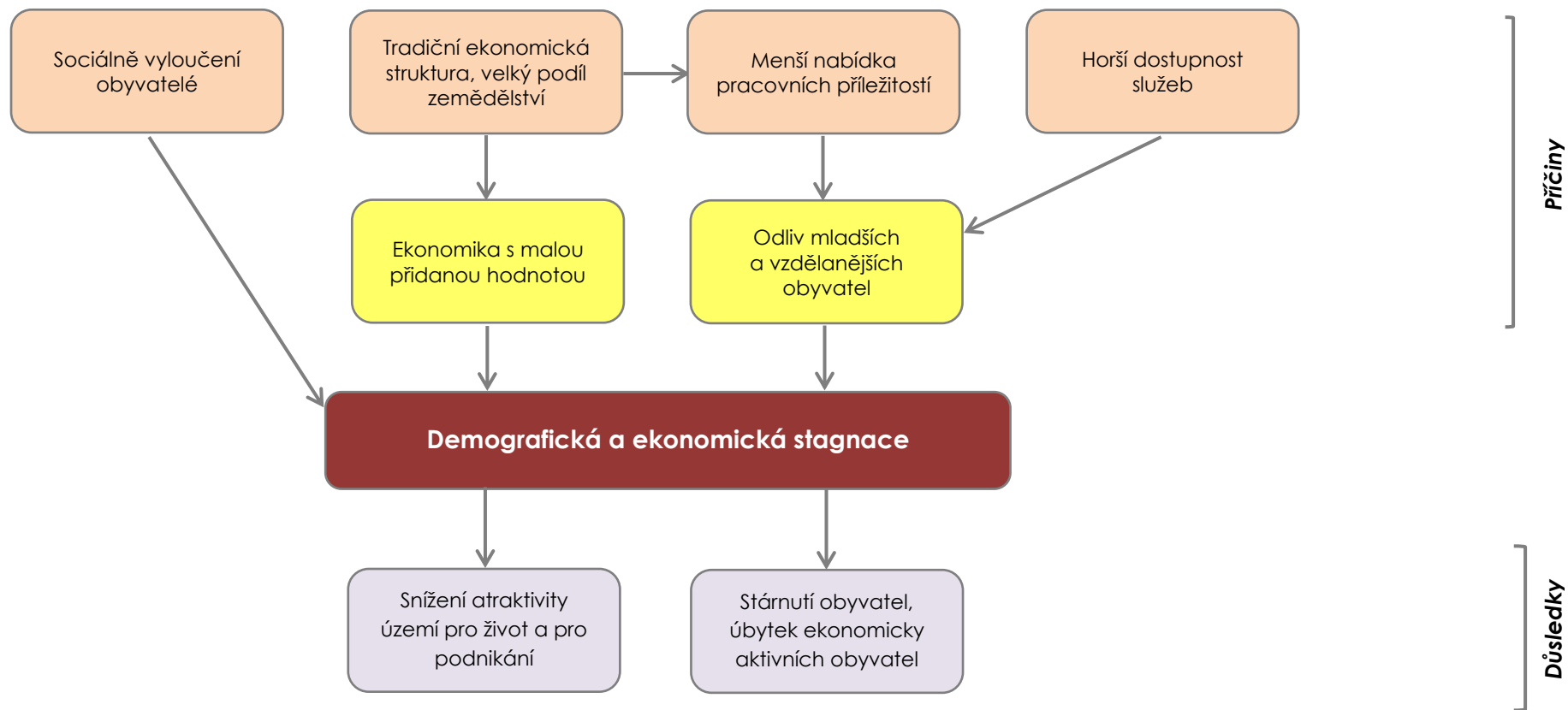
Oblast **Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch**: Na jedné straně horší úroveň pracovní síly (nedostatečná kvalifikace a pracovní návyky), na druhé straně nedostatek pracovních příležitostí v území.

Oblast **Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor**: Nejvýznamnějšími problémy jsou odpadové hospodářství (vysoká produkce odpadů vs. nedostatečné třídění a využití odpadů) a stav krajiny (voda v krajině, dopady intenzivního zemědělství).

Oblast **Veřejná správa a občané**: Zhoršuje se rovnováha veřejných rozpočtů, závislost na dotacích, malá kapacita samospráv a malá aktivita obyvatel.

Významná budoucí rizika: Další zhoršování veřejných rozpočtů (pokles příjmů vs. rostoucí nároky na investice i provoz veřejné infrastruktury), nejistota ohledně budoucího zajištění odpadového hospodářství, nárůst sociálního vyloučení a obecně negativních demografických trendů.

Pro znázornění vzájemných vztahů a souvislostí problémů, jejich příčin a jejich důsledků je použit problémový strom.

Zdroj: Vlastní zpracování (2024)

4 Intervence k řešení problémů

Kapitola 3 shrnula, jakým problémům území ORP čelí, a popsala vzájemnou provázanost těchto problémů. Tato kapitola navrhuje možná řešení pro zlepšení situace.

Návrh intervencí proběhl ve dvou krocích:

1. Rešerše strategických dokumentů aktérů z území. Výběr opatření a jejich rozdělení do oblastí podle zjištění problémové analýzy.
2. Diskuse v pracovní skupině. Projednání opatření a zohlednění potřeb a priorit aktérů.

Bylo definováno několik úrovní intervencí pro zlepšení situace v SO ORP:

1. Projekty na místní úrovni. Aktivity a intervence, které plánují realizovat aktéři v území.
2. Projekty, kde je vhodná spolupráce více aktérů v území.
3. Možná podpora ze strany Ústeckého kraje.
4. Velké projekty realizované jinými aktéry s významným dopadem do území.
5. Systémové změny. Intervence na vyšší úrovni (nejčastěji na národní).

Při kombinaci všech pěti typů opatření nastane maximálně synergický efekt pro rozvoj území.

4.1 Projekty na místní úrovni

Projekty na místní úrovni jsou intervence, které mohou / chtějí realizovat aktéři v území. V této studii nejsou sepsány konkrétní jednotlivé projektové záměry desítek různých aktérů, ale **typové intervence** – základní modely. Tyto záměry se mohou měnit a upravovat na základě potřeb konkrétního nositele výsledného projektu. Dávají však dobrou představu o tom, jaké typy projektů aktéři v území chtějí realizovat.

Vzhledem k zaměření studie na veřejnou sféru jsou do přehledu zahrnuty především projekty, jejichž nositeli mohou být municipalita a jejich organizace.

Při diskuzích v pracovní skupině byly dále vytipovány intervence, u kterých je potenciál pro spolupráci více aktérů, a tedy i pro přípravu integrovaných projektů.

Typové intervence jsou zpracovány jako tabulkový přehled rozdělený dle problémových oblastí.

Oblast Infrastruktura, sítě a veřejné objekty

Typový projekt	Silniční komunikace
Obsah, aktivity	Opravy povrchů silničních komunikací (silnice nižších tříd, místní komunikace). Opravy a rekonstrukce doprovodných prvků (mosty, propustky). Opravy povrchů parkovacích ploch.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Regulace a zklidnění dopravy
Obsah, aktivity	Zklidňující prvky na komunikacích. Regulace parkování (pasportizace, monitorovací technika aj.).
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Cyklodoprava
Obsah, aktivity	Budování cyklostezek a cyklotras, vyhrazených jízdních pruhů, koridorů apod. Především pro běžnou dojížďku (v rámci obce, mezi obcemi), částečně pro cestovní ruch. Nemusí se jednat o oficiální cyklostezky s parametry dle vyhlášky; využití existujících a bývalých polních cest. Doprovodné služby pro cyklisty (úschova kol apod.).
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Pěší doprava
Obsah, aktivity	Opravy povrchů chodníků. Budování nových chodníků podél frekventovaných komunikací. Bezpečné přechody (opravy vodorovného značení, osvětlení, zpomalovací prvky pro vozidla). Obnova cestní sítě a realizace nových pěších cest mezi obcemi.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.2

Typový projekt	Veřejné objekty
Obsah, aktivity	Opravy, rekonstrukce, obnova veřejných objektů (budovy úřadů, škol, služeb, kulturní domy aj.). Úspory energie (zateplování). Bezbariérový přístup. Případně výstavba nových objektů.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 5.4

Typový projekt	Zdroje energie
Obsah, aktivity	Výměna energetických zdrojů: úspornější zdroje, OZE. Komplexní energetické projekty na obecních budovách. Zavádění energetického managementu (stanovení energetické politiky a cílových hodnot, monitoring, příprava opatření). Zavádění prvků komunitní energetiky.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Kanalizace a ČOV
Obsah, aktivity	Opravy a rekonstrukce kanalizací a ČOV. Budování v nových lokalitách (mj. ve vazbě na plochy pro stavbu RD). Podpora individuálních a decentralizovaných řešení.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Typový projekt	Památky
Obsah, aktivity	Opravy a rekonstrukce památek včetně drobných sakrálních památek v krajině.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	-

Typový projekt	Pitná voda
Obsah, aktivity	Obnova, rozšíření a zkapacitnění zdrojů pitné vody, vodovodů, vodojemů, úpraven vody a souvisejících zařízení.
Nositel	Města a obce
Vazba na SRR	SC 3.5

Oblast Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Typový projekt	Vzdělávání
Obsah, aktivity	Zlepšování vybavení škol (odborné učebny, pomůcky). Zázemí pro žáky i učitele. Venkovní učebny. Školní zahrady. Výchova k patriotismu ve školách.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 4.4

Typový projekt	Sociální služby
Obsah, aktivity	Zachování existující sítě pobytových, ambulantních i terénních sociálních služeb. Prioritní cílové skupiny: senioři, děti a mládež, osoby v nouzi. Konkrétní služby viz Komunitní plán. Společné komunitní plánování služeb a zajištění informovanosti o službách.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3, SC 4.5, SC 5.4

Typový projekt	Podpora bydlení
Obsah, aktivity	Obnova a rozšiřování obecního bytového fondu, dostupné bydlení. Podpora výstavby rodinných domů (vyčlenění a příprava pozemků).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.4

Typový projekt	Volnočasová infrastruktura
Obsah, aktivity	Údržba, obnova a tvorba kulturní, sportovní a volnočasové infrastruktury. Např. kulturní zařízení, sportoviště (včetně prvků pro neorganizovaný sport), hřiště, spolkové a komunitní objekty, zázemí pro spolky (klubovny).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Volnočasové aktivity
Obsah, aktivity	Podpora činnosti kulturních a sportovních spolků a organizací, podpora místních sdružení, pořádání akcí.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Veřejná doprava
Obsah, aktivity	Budování a rozvoj přestupních míst, zastávek apod. Integrace s DÚK.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Oblast Sociální a demografická situace, bezpečnost

Typový projekt	Prevence sociálního vyloučení a rizikového chování
Obsah, aktivity	Sociálně aktivizační služby a terénní programy (především pro děti a mládež a rodiny). Preventivní aktivity zaměřené na rizikové chování. Sociální služby pro osoby ohrožené návykovým chováním.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.4

Typový projekt	Vybavení IZS
Obsah, aktivity	Kvalitní vybavení a zázemí pro jednotky SDH.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Bezpečnostní technika
Obsah, aktivity	Rozšíření a technický rozvoj kamerového dohledového systému. Autonomní osvětlení rizikových míst („tmavých koutů“).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Obecní policie
Obsah, aktivity	Zřízení a provoz obecní/městské policie. Vybavení městské policie. Nástroje pro personální posílení obecní policie.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Oblast Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Typový projekt	Spolupráce s podnikateli
Obsah, aktivity	Komunikace a průběžná spolupráce s podnikateli. Zapojení místních firem do aktivit obce (podnikatelské příležitosti). Přímá finanční podpora (např. zřízení provozovny).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1, SC 5.1

Typový projekt	Cestovní ruch
Obsah, aktivity	Drobná turistická infrastruktura (mapy, značení, informační tabule). Propagace kulturních a přírodních památek a místních zajímavostí mj. s využitím moderních technologií (osvětlová a zážitková smart řešení).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.1

Oblast Životní prostředí, ekologie, krajina, veřejný prostor

Typový projekt	Veřejný prostor
Obsah, aktivity	Údržba a čistota veřejných prostranství (vč. odpadkových košů, drobného mobiliáře apod.). Spolupráce s vlastníky nemovitostí (příspěvek na opravy fasád).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Zeleň
Obsah, aktivity	Údržba a zlepšování stavu zeleně. Rozšiřování zeleně v intravilánu i v extravilánu (aleje apod.). Vybavení a technika pro péči o zeleň.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Odpadové hospodářství
Obsah, aktivity	Vytvoření, zkapacitnění a modernizaci míst pro sběr, třídění a dalšího zpracování odpadů. Rekonstrukce a rozšiřování sběrných dvorů, sběrných míst a další infrastruktury pro sběr a třídění odpadů. Zlepšení třídění odpadů včetně bioodpadů. Snižování množství odpadů (znovuvyužití). Likvidace černých skládek.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	-

Typový projekt	Kvalita krajiny
Obsah, aktivity	Revitalizace území spojená s ochranou životního prostředí. Zadržování vody v krajině, obnova / revitalizace vodních toků a vodních ploch, zvýšení stanovištní a biologické rozmanitosti, zlepšení environmentálních a estetických funkcí území. Příprava na klimatickou změnu. Zlepšení přístupnosti krajiny.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Typový projekt	Brownfieldy
Obsah, aktivity	Demolice a revitalizace brownfieldů.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 3.4

Oblast Fungování veřejné správy

Typový projekt	Komunikace s občany
Obsah, aktivity	Moderní komunikační nástroje pro informování obyvatel (včetně webu, sociálních sítí).
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Kapacita samosprávy
Obsah, aktivity	Navýšení personální kapacity samospráv. Zvyšování odbornosti, průběžné vzdělávání pracovníků.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5

Typový projekt	Systematické plánování
Obsah, aktivity	Zpracování analýz a studií, příprava projektových dokumentací k plánovaným akcím.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5

Typový projekt	Zapojení obyvatel
Obsah, aktivity	Podpora místních spolků, klubů, neformálních uskupení. Posílení komunitního života, zapojení obyvatel do uchování místních zvyků, tradic, akcí. Výchova k lokálnímu patriotismu.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 5.3

Typový projekt	Digitalizace samospráv
Obsah, aktivity	Elektronizace a automatizace agendy, e-Government. Vzdělávání zaměstnanců úřadu. Zavádění moderních systémů řízení.
Nositel	Města, obce
Vazba na SRR	SC 6.2, SC 6.3, SC 6.4, SC 6.5

4.2 Projekty s potenciálem pro spolupráci

V rámci diskuse o vhodných aktivitách na místní úrovni identifikovali aktéři několik typových projektů, které je vhodné realizovat ve spolupráci více aktérů v území. Buď proto, že rozsah problému přesahuje působnost jednotlivých aktérů, nebo proto, že koordinovaný přístup může přinést lepší výsledky než izolovaná řešení.

Nutnou podmínkou pro přípravu a realizaci takových projektů je fungující spolupráce v území. Proto je účelné podporovat spolupráci regionálních aktérů.

Jako projekty nebo tematické okruhy, kde je příprava společných intervencí obzvlášť žádoucí, byly v ORP Žatec identifikovány následující.

Typový projekt	Propojení obcí a cyklostezky
Obsah, aktivity	Obnova cestní sítě v krajině pro bezmotorovou dopravu (pěší, cyklo). Plánování a budování cyklostezek, cyklotras. Např. cyklotrasa podél Chomutovky (propojení Louny-Chomutov, napojení na cyklostezku Ohře).

Typový projekt	Monitoring a řízení dopravy
Obsah, aktivity	Inteligentní systém monitoringu dopravy. Analýza pěší, cyklistické individuální a veřejné dopravy, její hustoty, zdrojů a cílů (na základě dat od mobilních operátorů) pro společné zavádění opatření v dopravě.

Typový projekt	Odpadové hospodářství
Obsah, aktivity	Spolupráce ve svozu, třídění, likvidaci odpadů.

Typový projekt	Životní prostředí, krajina
Obsah, aktivity	Společné projekty na udržitelnost krajiny a životního prostředí (voda a zeleň v krajině).

Typový projekt	MKDS a přestupky
Obsah, aktivity	Propojení obecního kamerového dohledového systému přímo na Obecní policii Žatec. Spolupráce při řešení přestupků. Nutná externí finanční podpora pro obce.

Typový projekt	Sdílené služby
Obsah, aktivity	Např. zavádění e-Governmentu, sdílený IT odborník, energetický manažer, dotační manažer. V ideálním případě na začátku podpora z projektu, postupně přebírají financování obce.

4.3 Možná podpora ze strany Ústeckého kraje

Další úroveň intervencí, která může přispět ke zlepšení situace v území, je podpora ze strany Ústeckého kraje. Akteři z SO ORP Žatec uvedli tato konkrétní opatření a aktivity:

Spolupráce při řešení intenzivní dopravy. Odborná a metodická podpora při řešení intenzivní dopravy procházející skrze obce (silnice 2. tříd). Především v obcích, kde není možné vybudování obchvatu a zároveň běžná zklidňující opatření nepomáhají.

Podpora projektové přípravy. Finanční a metodická podpora přípravy projektů, studií a dokumentací pro přípravu projektů v území.

V rámci **přípravy na programové období 2028+** by se Ústecký kraj měl zaměřit na následující obsahové priority:

- Kultura a volný čas. Podpora kulturních a volnočasových aktivit v malých obcích, sportovišť, míst ke scházení lidí – základ komunitního života.

Systémové priority pro nové programové období by měly být:

- Více cílená podpora pro skutečně potřebné oblasti / obce.
- Volnější mantinely dotačních programů, méně striktní formální podmínky, menší administrativní zátěž.
- Zohlednit místní podmínky, místní znalosti a potřeby. Méně striktně určovat obsah projektů shora.

4.4 Velké projekty

Označení „velké projekty“ mají takové intervence, jejichž realizace přesahuje možnosti aktérů v SO ORP. Například z důvodů majetkových (vlastnické poměry), kvůli velké finanční náročnosti nebo z důvodů administrativních (musí je realizovat aktér mimo region, např. správce sítě). Přitom jsou to projekty důležité pro rozvoj území. Může se jednat o projekty jak investiční, tak neinvestiční.

Jako velké projekty významné pro ORP Žatec byly identifikovány následující projekty v silniční infrastruktuře:

Projekt	Obchvaty obcí
Obsah, aktivita	Budování obchvatů obcí na silničních komunikacích 1. a 2. třídy. Aktuálně především silnice I/27: obchvat Žiželice – dokončení mostu, obchvaty Žatec, Radičevy. Dále obchvaty obcí na silnicích II/225 a II/227.
Nositel	Ředitelství silnic a dálnic ČR

Projekt	Zkapacitnění silnice I/27
Obsah, aktivita	Celkové zkapacitnění silnice I/27, z níž se při současném uspořádání silniční sítě stala komunikace propojující dálnice D6 a D7.
Nositel	Ředitelství silnic a dálnic ČR

4.5 Systémové změny na národní úrovni

Systémové změny nemají charakter projektů. Jedná se o bariéry v legislativě, administrativních procesech apod. na národní úrovni, které by podle výsledků analýzy a podle názoru aktérů přispěly ke zlepšení situace v řešeném území. Jedná se o změny nefinančního charakteru, tzn. ne o prosté zvýšení přísunu externích finančních zdrojů (dotací) do území.

Jako systémové změny vhodné pro území ORP žatec byly identifikovány:

Snížení dotační administrativy. V současném systému je řada bariér, mezi jinými:

- povinnost tvořit projektovou dokumentaci i na malé projekty;
- nevyužívají se registry, žadatel musí dokládat množství informací, které by si poskytovatel dotace mohl dohledat automaticky;
- složitost a roztržitost dotačního systému;
- množství kontrol vs. nedostatečné kapacity obcí na administraci (malá podpora administrativních kapacit obcí).

Zvýšení příjmů obcí. Navýšení rozpočtů obcí, snížení závislosti na dotacích.

Omezená platnost povolení při přípravě projektů. Pro žádání o dotace je třeba mít „v šuplíku“ předem připravené projekty se stavebním povolením, které přitom má omezenou platnost. Aniž by bylo garantováno, že projekt následně získá dotaci.

Doba udržitelnosti projektů. Příliš omezující nastavení udržitelnosti projektů. Např. dlouho trvající omezení, že projekt nesmí generovat příjmy, což omezuje udržitelnost (nutná údržba apod.).

Státní sociální politika. Úprava systému dávek (příspěvek na bydlení, cenové mapy apod.). Zvýšení pravomocí samospráv.

Školy – kvóta PHmax. Malým školám nestačí kvóta PHmax (maximální počet hodin, které škola může učit).

Záplavová oblast. Revidovat rozlohu záplavové oblasti (Blšanka, Chomutovka). Současné vymezení omezuje rozvoj obcí.

Odpadové hospodářství – zohlednění reálné produkce odpadů. Obce s větším počtem rekreačních objektů jsou znevýhodněny při výpočtu vyprodukovaného odpadu. Uživatelé rekreačních objektů nemají v obci stálé bydliště, přesto zde produkují odpad. To zkrusluje

statistiku vyprodukovaných odpadů v obci. Navíc v případech, kdy jsou rekreační objekty umístěny v okrajových částech obce bez možnosti příjezdu popelářského vozu, není jiné řešení než umožnit rekreantům odhazovat odpad do kontejnerů, takže není možné nastavit poplatek za skutečně vyprodukovaný odpad.

4.6. Bílá místa v dotační podpoře

Jako „bílá místa“ v dotační podpoře se označují oblasti nebo projekty, které je třeba podpořit externími finančními zdroji (dotacemi), ale zároveň vhodné dotační programy buď nejsou vůbec k dispozici, nebo je nízké jejich čerpání kvůli jejich nevhodnému nastavení (omezující podmínky pro žadatele apod.).

Po obsahové stránce jsou dle názoru aktérů nedostatečně pokryty tyto oblasti.

Likvidace azbestu. Řada staveb má střešní pláště z krytin obsahujících azbest. Objevují se na černých skládkách. Obce nemají vybavení k likvidaci tohoto nebezpečného odpadu.

Brownfieldy. Chybí dotace na revitalizaci brownfieldů na občanskou vybavenost. Neustálé změny podmínek v dotačních programech na revitalizaci brownfieldů – nutnost stále předělávat projektovou dokumentaci.

Intervence pro řešení problémů a potřeb území lze rozdělit do několika úrovní:

(1) Typové projekty, které mohou realizovat aktéři přímo z území. Byly vytipovány možné intervence ve všech šesti problémových oblastech. U některých typových projektů aktéři popsali možnou spolupráci a vzájemné sdílení kapacit.

(2) Prostor pro spolupráci vidí aktéři především v oblasti dopravy (regulace automobilové dopravy, podpora bezmotorové dopravy), odpadového hospodářství, preventivních aktivit a při sdílení odborných kapacit obcí.

(3) Ústecký kraj by měl nadále podporovat projektovou přípravu obcí a poskytnout metodickou a odbornou podporu při řešení tranzitní dopravy.

(4) Velké investiční projekty na území ORP Žatec se týkají především dopravní infrastruktury, konkrétně obchvatů obcí na frekventovaných silnicích 1. a 2. třídy.

(5) Systémové změny na národní úrovni by se měly zaměřit především na posílení přímých příjmů obcí na úkor dotačního financování, na zjednodušení administrativy a revizi státní sociální politiky pro účinnější řešení negativních důsledků sociálního vyloučení.

5 Doporučení pro AP SRR a SRÚK

Analyticko-implemenční plán přináší doporučení pro vyšší úrovně samosprávy (Ústecký kraj) a státní správy (ČR). Popisuje, jaká opatření jsou z těchto úrovní vhodná a potřebná pro zlepšení situace v ORP. Tato kapitola shrnuje uvedená doporučení a požadavky. Potřeby z území by bylo vhodné reflektovat v hlavních strategických dokumentech na národní úrovni (Akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR) a na krajské úrovni (Strategie rozvoje Ústeckého kraje).

Doporučení lze dle důležitosti seřadit takto:

1. Systémové změny na národní úrovni
2. Intervence z úrovně kraje
3. Realizace velkých projektů
4. Podpora spolupráce v území

Systémové změny na národní úrovni

Jedná se především o legislativní a administrativní úpravy, jejichž cílem je:

- Posílení přímých příjmů obcí a snížení závislosti na dotacích. Na běžné pravidelné aktivity typu údržby a investic do vlastního majetku by obce měly mít prostředky ve svých rozpočtech.
- Zjednodušení administrativy v oblasti dotačního financování, především celkové zjednodušení systému dotačních programů a snížení množství pravidel vzhledem k omezeným administrativním kapacitám menších obcí.
- Úprava státní sociální politiky, systému sociálních dávek a posílení pravomocí obcí, to vše s cílem řešení a prevence sociálního vyloučení.

Více viz kap. 4.5.

Realizace velkých projektů

Pro SO ORP Žatec jsou důležité především projekty v silniční infrastruktuře, konkrétně zkapacitnění silnice I/27 a budování obchvatů obcí. Podrobněji viz kap. 4.4.

Intervence z úrovně kraje

Kraj by měl podporovat obce v projektové přípravě a pomáhat s řešením důsledků intenzivní tranzitní dopravy v obcích. Podrobněji viz kap. 4.3.

Spolupráce v území

Některé projekty (např. podpoře cyklodopravy, regulaci silniční dopravy, v odpadovém hospodářství) je účelné připravovat a realizovat ve spolupráci více aktérů v území (viz kap. 4.2). Je vhodné metodicky podporovat a koordinovat systematickou spolupráci v území.

Přílohy

Příloha 1: Analytický profil

Příloha 2: Vizualizace výsledků problémové analýzy

Příloha 3: Nadregionální kontext

Příloha 4: FactSheet

Přílohy jsou zařazeny jako samostatné soubory.